

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Primul permanent al Consiliului

Nr. 189/09.01.2026

189/2025 / 15.10.2025

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă privind reorganizarea
Institutului pentru Studierea Revoluției Române din Decembrie 1989
și înființarea Agenției pentru Memoria Revoluției Române din
Decembrie 1989 (b719/17.12.2025)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative privind reorganizarea Institutului pentru Studierea Revoluției Române din Decembrie 1989 și înființarea Agenției pentru Memoria Revoluției Române din Decembrie 1989 (b719/17.12.2025)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 9.01.2026, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- argumentele prezentate în expunerea de motive nu conduc la reorganizarea, ci mai degrabă la desființarea Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989, argumente care arată ineficiența și inutilitatea existenței acestui institut ce a făcut obiectul unor inițiative legislative de desființare, după cum se afirmă și în instrumentul de motivare;

- în actualele condiții de criză economică, determinată de deficitul bugetar excesiv, reorganizarea institutului sub forma unei agenții nu ar fi justificată, deoarece ar greva în continuare bugetul de stat, noua forma de reorganizare neasigurând autofinanțarea integrală;
- sub aspectul formei, se constată o eroare privind denumirea entității înființate și reglementate prin Legea nr. 556/2004, „*Institutul pentru Studierea Revoluției Române din Decembrie 1989*” – reprodusă în titlu și de-a lungul propunerii legislative, de fapt, institutul numindu-se „Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD)” conform Legii nr. 556/2004 privind înființarea Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989;
- există o incompatibilitate de facto între titulatura de „agenție” și statutul de instituție autonomă sub control parlamentar, agențiile fiind, în esența lor, parte a structurilor guvernamentale, cu rol în implementarea politicilor publice, reglementarea unor sectoare specifice (muncă, sănătate etc.) și prestarea de servicii către cetățeni, ceea ce instituția propusă nu face;
- cum în momentul de față Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD) este deja, conform legii, o instituție publică autonomă, de specialitate, nu este clar scopul și finalitatea „transformării” în agenție și nici efectele notabile, din perspectiva eficienței financiare, a mutării responsabilității bugetare de la Senat la Secretariatul General al Guvernului;
- expunerea de motive este confuză în ceea ce privește comparațiile cu Institutul Memoriei Naționale din Polonia sau cu Institutul pentru Studierea Regimurilor Totalitare din Cehia, cele două având drept echivalente recunoscute Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) și Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICMER), iar Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD) neavând, nici în prezent, nici în viziunea inițiatorului, atribuții privind arhive aparținând perioadei anterioare momentului Revoluției sau cercetarea legată de regimurile totalitare;
- propunerea legislativă transformă Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD) în „administrator” al întregii arhive a Revoluției, indiferent de regimul actual de proprietate al materialelor de arhivă, în contradicție cu normele generale prevăzute în Legea Arhivelor Naționale nr. 16/1996, cu modificările și completările ulterioare;
- de asemenea, inițiatorul nu clarifică situația actualilor angajați ai Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD) (contractele de muncă în derulare reprezentând, din punct de vedere juridic, obligații cuprinse în patrimoniul

instituției) și nici natura relațiilor instituționale care ar putea justifica obligația Academiei Române sau a unor universități publice de a „desemna” membri neremunerați în Consiliul Științific al noii agenții (a se nota că, de regulă, entitățile externe „propun” și nu „desemnează” membri în alte organe științifice, consultative etc., obligația de verificare a îndeplinirii criteriilor etc. revenind instituției care numește; de altfel, interpretarea curentă a termenului „a desemna” este „a numi”);

- sub alt aspect, obiectivele prezentului proiect legislativ pot fi îndeplinite prin adoptarea *Propunerii legislative privind desființarea Institutului Revoluției Române din Decembrie 1989 (plx287/2021)*, asupra căreia Consiliul Economic și Social s-a pronunțat favorabil, și prin preluarea patrimoniului de către Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc.

Președinte,

Sterică FUDULEA

